

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ուչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

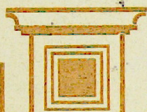
սրահանել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

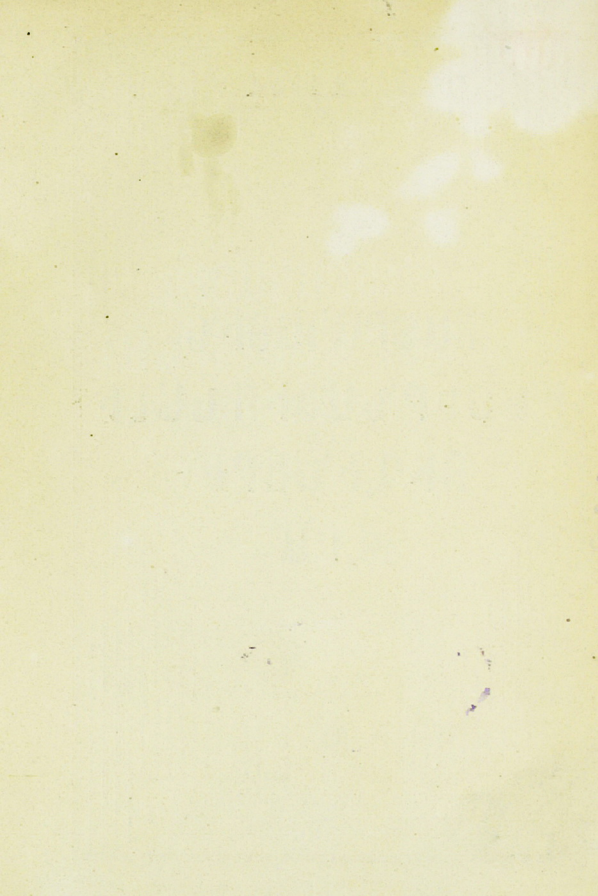
Adapt — remix, transform, and build upon the material

ԲԱՏՐԱԿԱՅԻՆ
ԻՆՏԵՐՆԱՅԻՆԱԼԻ
ՈՒՂԻՆԵՐԻ
ԿՐԱ

ՏՊԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ

ՅԵՐԵՎԱՆ—1929

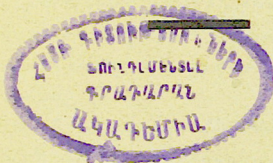
Բ. Ի. ԶԱԿՈՎ

321.914.2

Ի

ԲԱՏՐԱԿԱՅԻՆ
ԻՆՏԵՐՆԱՑԻՈՆԱԼԻ
ՈՒՂԻՆԵՐԻ ՎՐԱ

A $\frac{I}{4178}$

ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿԱԶՈՒԹՅՈՒՆ

ՅԵՐԵՎԱՆ—1929

ՊԵՏՏՐԱՏԻ II ՏՊԱՐԱՆ
ՅԵՐԵՎԱՆՈՒՄ

Հրատ. № 903 Պ. № 1661

Տիրաժ 4,000

Գրառեղվար № 1593 (բ.)

1. ԻՆՉՈՒ ԲԱՏՐԱԿՆԵՐՆ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՈՒՄ ԿԱԶՄԱԿԵՐԴՎԱԾ ԵՆ ԱՎԵԼԻ ՎԱՏ, ԲԱՆ ԿԱԼՎԱԾԱՏԵՐԵՐԸ

Բատրակների դասակարգային միությունն ավելի դժվար գործ է, քան արդյունաբերական բանվորների կազմակերպությունը: Մեքենան միացրել է գործարանների, զավոդների բանվորներին հսկայական ձեռնարկություններում մի հարկի տակ և դրանով ել թեթևացրել նրանց կազմակերպվելու գործը: Գյուղատնտեսական և անտառային բանվորները կազմակերպվելու, միանալու համար շատ մեծ դժվարություններ ունեն, վորովհետև նրանք աշխատում են դաշտերում և անոռներում՝ արտադրության հետամնաց պայմաններում, ցրված կերպով կամ շատ փոքր խմբերով:

Զնայած այս դժվարություններին, խորհրդային Միության մեջ բատրակների, անտառային բանվորների, փայտ կտրողների, հոտաղների ճնշող մեծամասնությունը գիտի խՍՀՄ գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների արհեստակցական իր միության մասին, և գյուղատնտեսական

ու անտառային տնտեսութեան մեծ քանակութեամբ բանվորները արդեն միացած են արհմիութեան շարքերում: ԽՍՀՄ մեջ $3\frac{1}{2}$ միլիոնից ավելի գյուղատնտեսական և անտառային բանվորներ կան: Արդի գյուղանտառ միութեան մեջ առ մեկն հոկտեմբերի 1926 թվի կադմակերպված ելին մեկ միլիոն 100,000 անդամ, Համարյա գյուղանտառ բանվորների յերեքից մեկը անդամ է արհմիութեան: Արհմիությունը հետզհետե ավելի մեծ չափով իր պաշտպանութեան տակ է առնում բատրակային մասսաները այսպես, 1926 թ. միութեան մասնակցութեամբ կապվել են բատրակների և գործատիների միջև մեկ միլիոնից ավելի աշխատանքի պայմանագրեր: Ամեն ամիս մեր արհմիութեան շարքերը շարունակում են աճել և ամրանալ:

Բայց արտասահմանում վոչ մի տեղ չկա գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների ենպիսի ուժեղ և մեծ արհմիություն, ինչպես մեզ մոտ. եստեղ դեռ աչքի առաջ ել պիտի ունենալ այն, վոր մի շարք յերկրներում գյուղ տնտեսական և անտառային բանվորների թիվն ավելի շատ է, քան ԽՍՀՄ մեջ:

Ավելի շատ գյուղատնտեսական և անտառային բանվորներ (Խ՝րհրդային Միությունից հետո) միացած են Արևմտյան Յեվրոպայի միջանի ենպիսի յերկրներում, ուր բանվորական շարժումը վաղուց գոյութիւն ունի, եղպիսի յերկրներից են՝

Ավստրիան, Չեխո-Սլովակիան, Շվեդիան, Անգլիան, Գերմանիան, Դանիան: Բայց չնայած սրան, ելի ես յերկրների գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների ամեն մի հարյուր մարդուց միայն յերկու հոգի՝ են գտնվում դասակարգային միության մեջ:

Բատրակներն ես յերկրներից ավելի թույլ են կազմակերպված աշխարհի ուրիշ մասերում՝ Ամերիկայում, Աֆրիկայում, Ասիայում և Ավստրալիայում: Մի իննսուներ, տասնյակ միլիոններով սպիտակ, սև, դեղին ցեղերի բանվորներ առավոտվա ծեգից մինչև իրիկվա մութը Հյուսիսային Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների բամբակի, Չինաստանի բրնձի, Հնդկաստանի թիթի և սուրճի, Կենտրոնական Աֆրիկայի շաքարեղեգնի, կաուչուկի, ծխախոտի զաշտելում, Արգենտինայի և Բրազիլիայի արոտատեղերում արածացնում են հսկայական քանակությամբ անասուն, կանադայի հսկայական անտառներում փայտ կտրում աշխատանքի ծանր պայմաններում, կիզիչ արևի տակ, անտանելի դրության մեջ:

Համաշխարհային կապիտալն իր հարստությունը և կարողությունը կառուցում, ստանում ե այդ բանվորների աշխատանքից, իսկ այդ բանվորներից միայն սակավաթիվ հարյուրներն են կազմակերպված արհմիությունների մեջ:

Արտասահմանի, 21 յերկրներում կա գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների միայն 30 դասակարգային արհմիություն, վորոնք միացնում են կես միլիոնից միքիչ ավելի բանվորներ (533,966 անդամ):

Միքիչ ավելի բանակության գյուղատնտեսական և անտառային բանվորներ են կազմակերպված արտասահմանում վոչ պրոլետարական կազմակերպություններում (700,000-ից ավելի). զրանք ենպիսի միություններ են, ուր բանվորներին հավասար իրավունքներով անդամ են և կալվածատերերը, նրանց կալվածքների կառավարիչները, կուլակները: Եղպիսի վոչ դասակարգային կազմակերպությունները, վորոնց գուխ կանգնած են լինում սովորաբար տերտերները, իհարկե, կալվածատերերի ձեռքին մի գործիք են: Դասակարգային միությունների համեմատությամբ եղ միությունների շատ ավելի անդամ ունենալը բացատրվում է նրանով, վոր այստեղ կալվածատերերն ուղղակի ստիպում են բանվորներին մտնել իրենց հնազանդ և յենթակա հոգևորականների — տերտերների և ուրիշ վոչ սլրոետարական կազմակերպությունները:

Գյուղատնտեսության և անտառային տնտեսության տերերն արտասահմանում շատ լավ կազմակերպված են: Կալվածատերերը, կուլակ-

ները, անտառային արդյունաբերութեան տները 22 յերկրներում միացած են ձեռնարկատերերի 66 միութիւններում: Ձեռնարկատերերի միութիւններին մի մասը գաղտնիք ե պահում իր գործունեութեան տեղեկութիւնները, բայց հայտնի չե, վոր այդպիսի միութիւններին անդամների թիվը գյուղատնտեսութեան և անտառային գործի մեջ 2,000,000. ից ավելի չե: Այդ թիվի մեջ մտնում են նաև վոչ շատ քանակութեամբ միջակ գյուղացիներ:

Ուրիշ կերպ ասած՝ արտասահմանում դասակարգային միութեան մեջ կազմակերպված գյուղատնտեսական և անտառային բանվորներից ամեն մեկին ընկնում ե 4 կազմակերպված կուլակ-կալվածատեր: Հասկանալի չե, վոր գյուղատնտեսական և անտառային բանվորներն իրենց այդքան թույլ կազմակերպվածութեամբ և դասակարգային ուժերի այդպիսի հարաբերութեամբ չեն կարող հաջող կերպով կռվել ձեռնարկատերերի հետ:

Այժմ հարց տանք, թե ինչու արտասահմանում գյուղատնտեսական և անտառային բանվորները շատ ավելի վատ են կազմակերպված, քան Սորհրդային Միութեան մեջ: Ինչո՞ւ արտասահմանում կա ձեռնարկատերերի միութիւն, այն ժամանակ, յերբ մեզանում չկան կուլակների միութիւններ: Այդ հարցերին պիտի

պատասխանենք. վորովհետև խորհրդային Միության մեջ պետությունը բանվորական է, իսկ արտասահմանյան բոլոր յերկրներում պետությունը բուրժուական է:

Մեզանում գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների արհեստակցական միության մեջ մտնելու գործին մեր խորհրդային պետությունն ոգնում է և արգելում կուլակության կազմակերպվելու փորձերը: Արտասահմանում, ընդհակառակը, բուրժուական պետությունն ամեն կերպ ոգնում է կալվածատերեր-կուլակներին կազմակերպվելու և խանգարում է բանվորներին: Արտասահմանում գյուղատնտեսական և անտառային բանվորները յերբ ուզում են կազմակերպվել դասակարգային արհեստակցական միության մեջ, բուրժուական պետություններն իրենց բոլոր ուժերով ոգնում են կալվածատերերին, կուլակներին, ձեռնարկատերերին խանգարելու, թույլ չտալու այդ և ճնշելու. գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների դասակարգային արհեստակցական միություններում կազմակերպվելու, միանալու շարժումը:

Յերբ խորհրդային Միերի խաբար գյուղում, 1926 թ. գարնանը, կուլակ Աբրամ Մալըշևսկան եւ առաջ բաշված բատրակ՝ պրոֆմիության կազմակերպիչ Միգակովին, խորհրդային արդա-

րադատութիւնը միջամտեց այդ գործին, սպանողին ձերբակալեց և դատի հանձնեց. մեղադրվող Մալրշէին դատարանը դատապարտեց զնդակահարութեան, և նա զնդակահարվեց: Արտասահմանում՝ Վենգրիայում, Իտալիայում, Հյուսիսային Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում, Կանադայում և ուրիշ յիշկրներում, յերբ պրոֆսիութեան կազմակերպչին սպանում են կալվածատերերի և անտառատերերի վարձկանների միջոցով (իսկ այդպիսի դեպքեր այնտեղ շատ են լինում), սպանողը մնում է անպատիժ, դեռ իր պաշտոնի մեջ ել նրան առաջ են քաշում:

Արտասահմանում վոչվոր չի խանգարում կալվածատերերին և կապիտալիստներին հեռացնելու աշխատանքից ազտիվ և համարձակ բանվորներին: Ամեն մի կալվածատեր հայտնում է իր կողմից. հեռացված բատրակի անուշադգանունը ուրիշ կալվածատերի, վոր նրան գործչտան: Կազմվում է այսպես կոչված «սև ցուցակ», և ում անունն ընկնում է այդ «սև ցուցակի» մեջ, նա արդեն դատապարտվում է անգործութեան և սովի: Այդպիսի դեպքում «սև ցուցակ» ընկածներն ստիպված են լինում ուղղակի հեռանալ իրենց տեղից և ուրիշ տեղ գնալ մի կտոր հաց աշխատելու համար: Այդպիսի դեպքերում բուրժուական պետութիւնը չի ոգնում բատրա-

կին, ընդհակառակը՝ հալածում ե, բանտարկում և աքսորում:

Պորհրդային Միության մեջ վոչվոր իրավունք չունի բանվորին գործից հեռացնել հասարակական և պրոֆեսսիոնալ աշխատանք կատարելու համար: Այդ հարցը նախատեսված ե համապատասխան որենսգրքի մեջ: Պորհրդային իշխանությունը խիստ կերպով պատժում ե այդ որենքը խախտողներին: Պորհրդային Միության մեջ բանվոր դասակարգը, սրանց թվում և բատրակությունը կազմակերպված են դասակարգային պրոֆեսսիոնալ միություններում, գյուղացիությունը՝ կոոպերացիաներում, բանվոր դասակարգը չքավոր և միջակ գյուղացիության հետ միասին՝ խորհուրդներում, իսկ շահագործողները՝ կապիտալիստները և կոլակները զրկված են կազմակերպվելու իրավունքից:

Այդ որինակները ցույց են տալիս, վոր բատրակությունն արտասահմանում միջանի անգամ ավելի թույլ ե կազմակերպված, քան Պորհրդային Միության մեջ, և այդ նախ և առաջ այն պատճառով, վոր այնտեղ պետությունը բուրժուական ե, իսկ մեզանում՝ բանվորական: Բուրժուական պետությունն աջակցում ե կալվածատերերի, կոլակների կազմակերպություններին և նշում գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների շարժումը:

Արդյունաբերական բանվորները գործարանատերերի ու գավոդատերերի հետ ունեցած իրենց կռիւն ընթացքում, գյուղատնտեսական և անտառային տնտեսութեան բանվորներից դեռ առաջ սարքել են իրենց դասակարգային կազմակերպութիւնները: Այդ տեսակետից արդյունաբերական բանվորների դասակարգային կռիւի փորձն ավելի շատ է, հենց այդ պատճառով էլ վերջիններս պետք է ամեն կերպ ոգնեն և աջակցեն գյուղատնտեսական բանվորների միացման կամ կազմակերպման գործին:

Ընկեր Լենինը 1917 թ. հունիսին «Պրավդա» զազեթում՝ «Ռուսաստանում գյուղական բանվորների միութեւն կազմակերպելու անհրաժեշտութեան մասին» իր հոդվածում գրել է.

«Քաղաքի բանվորներն ավելի շատ միջոցներ, ուժեր և փորձ ունեն: Պետք է ուղղակի այդ ուժերի մի մասը տալ գյուղական բանվորներին, ոգնել նրանց, վոր նրանք վոտքի կանգնեն»:

Խորհրդային Միութեան մեջ կոմմունիստներին, բայշէիկներին կողմից ղեկավարվող բանվորական շարժումը միշտ կատարել է ընկ. Լենինի այդ պատգամը: Արտասահմանում պրոֆեսսիոնալ շարժման գլխին մեծ մասով դեռ կանգնած են համաձայնողականները, վորոնք հրաժարվում են վորևէ կերպ ոգնելու գյուղա-

տնտեսական և անտառային տնտեսութեան բան-
վորների շարժման ամրապնդմանը և ամենից
շատ վախճանում են բանվոր դասակարգի, նույն
թվում և բատրակութեան վճռական պայքարից,
վոր ուղղված է կապիտալիստների ու կալվածա-
տերերի դեմ:

Ավելին՝ Վենգրիայում պրոֆսիութեան մեն-
շեկի ղեկավարներն առանձին պայման են կա-
պել իրենց հակահեղափոխական կառավարու-
թեան հետ, վորնորանք հրաժարվում են բատրակու-
թեան մեջ վորևէ պրոֆսսիոնալ աշխատանքներ
կատարելուց: Վենգրիայի մենշեկիներն ղեկա-
վարներից մեկն յերեսպաշտութեամբ հայտարարել
է, թե քաղաքի բանվորներին վոչվորք չի ոգնել, վոր
նորանք կազմակերպվեն, թող գլուղական բանվոր-
ներն էլ իրենք իրենց կազմակերպվեն: Խորհրդա-
յին Միութեան ամբողջ պրոֆսսիոնալ շարժումը մըշ-
տական յեղբայրական ոգնութիւնն է ցույց տալիս
ավելի թույլ և հետամնաց գլուղատնտեսական և
անտառային տնտեսութեան բանվորների՝ բատրակու-
թեան դասակարգային շարժմանը:

Իգուր չե՝ 1926 թ. դեկտեմբերին կայացած
համա իութենական արհեստակցական միութիւն-
ների 7-րդ համագումարը Միութիւնների կենտ-
րոնական Խորհրդի ղեկուցման առթիվ ընդու-
նած բանաձևում ասել է, վոր նա գլուղատնտե-
սական անտառային բանվորների միութեան

աշխատանքների ուժեղացումը, ինչպես և այդ միության ամրացումը, դասակարգային դաստիարակությունը, նրա միջից պրոֆակտիվ լայն կերպով առաջբաշումը և բատրակության ներգրավումը գյուղի խորհրդային հասարակության մեջ ամբողջ արհեստակցական շարժման գործն ե համարում:

Մեծագույն մասով արտասահմանյան պրոֆմիության համաձայնողական ղեկավարները հրաժարվում են գյուղատնտեսական բանվորներին վորեվե աջակցություն ցույց տալուց: Այդ ել յերկրորդ պատճառն ե այն բանի, վոր արտասահմանում բատրակությունն ավելի թույլ ե կազմակերպված, քան մեզ մոտ:

2. ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՀԱՐՁԱԿՈՒՄԸ ԳՅՈՒՂԱՏԵՆ- ՏԵՍԱԿԱՆ ՑԵՎ ԱՆՏԱՌԱՅԻՆ ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԻ ՎՐԱ

Համաշխարհային պատերազմի ժամանակ քիչ գյուղատնտեսական բանվորներ չեն կռվել պատերազմի դաշտում: Քանի նրանք կռվում եյին, գտնվում եյին պատերազմի մեջ, նրանց հույսերով եյին, կերակրում թե նրանց դրությունը կլավացնեն, հողով կբավարարեն:

Պատերազմը վերջանալուց հետո բուրժուազիան և կալվածատիրությունը սկի չմտածեցին ել իրենց խոստումներն իրագործել: Այդ դեպքում գյուղատնտեսական և անտառային բանվոր-

ները համոզվեցին, վոր նրանք իրենց դրութիւնը
կլափացնեն միայն այն դեպքում, յերբ նրանք,
իրենց լեղբայրակից քաղաքի բանվորների նման
կազմակերպվեն: Նրանք հասկացան, վոր միմիայն
դասակարգային կռիւ միջոցով կարող են իրենց
դրութիւնը փոխել: Հոկտեմբերյան հեղափոխու-
թյան որինակը քիչ չոգնեց կապիտալիստական
չերկրների բանվորների դասակարգային կռիւ
կենդանացմանը:

Արտասահմանյան բոլոր չերկրներում տեղի
ունեցան բատրակային գործադուլներ հարյուր
հազարների մասնակցութեամբ: Գյուղատնտեսա-
կան և անտառային բանվորների շարքերը մի-
ջանի անգամ մեծացան, նրանք միջանի անգա-
մով աճեցին: Այն թվականներին գերմանական
գյուղատնտեսական բանվորների միութեան ան
դամների թիվը հասավ 800,000-ի: համարյա նույն-
քան անդամներ կային և գյուղական բանվորների
իտալական ֆեդերացիայի (միութեան) մեջ:

Քաղաքներում սկսեցին կազմվել բանվորների
և զինվորների պատգամավորներ խորհուրդներ:

Գյուղերում կազմակերպվում էին բատ-
րակների, (ինչպես, որինակ՝ Լեհաստանում
Ֆինլանդիայում, Լատվիայում, Նստոնիայում,
Վենգրիայում, Գերմանիայում), և գյուղացիական
խորհուրդներ:

կալվածատերերը և կապիտալիստներն արտասահմանում սկսեցին վախենալ աշխատավոր մասսաների հեղափոխական շարժումներից: Կոմունիստական հեղափոխութիւնը նրանց համար սարսափելի ուրվական եր:

Նրանք հարկադրված զիջողութիւններ են անում բանվորների և բատրակների և գյուղացիների ուժեղ շարժմանը:

Մի շարք յերկրներում բանվորներին և բատրակներին հանգստացնելու համար սկսում են աշխատավարձն ավելացնել և բանվորական որվատեղութիւնը կրճատել: Նույնիսկ միջանի յերկրներում գյուղատնտեսութեան մեջ, խոշոր կալվածքներում, բանվորներին հաջողվում է սահմանել տարեկան միջին հաշվով 8 ժամվա բանվորական որ: Միաժամանակ բոլոր յերկրներում աշխատանքի որենսդրութիւնն ընդլայնվում է:

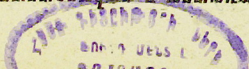
Մի շարք յերկրներում գյուղացիական շարժումները հանգստացնելու համար բուրժուազիան և կալվածատերերն սկսում են մշակել «հողային բարենորոգութիւնների», այսինքն հողատիրութեան որենսդների վոփոխութեան ծրագիր:

Բանվորները, բատրակները, գյուղացիները համաձայնողականների ազդեցութեամբ յենթարկվում են կապիտալիստական խորամանկութիւններին: Հեղափոխական շարժումը թուլանում է.

վում են: Կապիտալիստների և կալվածատերերի կողմից նոր հրատարակված հոդալին որենքներով կալվածատերերը վոչինչ չկորցրին, այլ շահվեցին նրանցից կուլակները և հարուստ գյուղացիները:

Կապիտալիստների և կալվածատերերի հարձակումն ավելի ուժեղ կերպով պայթում և ավելի թույլ կազմակերպված գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների գլխին: Այդ հարձակումը ղեկավարում են կուլակային և կալվածատիրական ուժեղ միությունները: Բատրակների միությունների հալածանքները նախապատերազմյան հալածանքների համեմատությամբ կրկնապատկվում, շատանում են: Բատրակների միությունների լավագույն ղեկավարներին ձերբակալում, բանտ են նետում, սպանում: Շատ-շատերն ստիպված են լինում հալածանքների պատճառով փախչել իրենց յերկրներից: Առանձնապես սպիտակ տերերը իշխում են գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների վրա Ֆինլանդիայում, Վենգրիայում, Իտալիայում, Բուլգարիայում և Նստոնիայում: Գնդակահարված, բանտարկված, աքսորված և արտասահման փախչելու հարկադրված ակտիվ բատրակների թիվը հասնում և տասնյակ հազարների:

Գյուղատնտեսական և անտառային բանվոր-

ների շարժմանը հասցվում ե շատ մեծ հարված։ Միայն հողային աշխատավորների իտալական միության անդամների թիվը պակասում ե 750 անգամ. 750,000 անդամից մնում են միայն 1000 հոգի։ Մյուս յերկրներում նույնպես միության անդամների թիվը պակասում ե։ Բուլգարիայի և Յատոնիայի գյուղատնտեսական բանվորների դասակարգային կազմակերպությունը բոլորովին քայքայվում ե և անցնում արդեն գաղտնի, ընդհատակյա աշխատանքի։

Իտալիայում, շատ տեղերում բատրակային կազմակերպությունները հարկադրված են թագնը վել և աշխատել գաղտնի, ընդհատակյա։

Կալվածատերերը և կուլակներն ուժով ստիպում են գյուղատնտեսական բանվորներին մըտնել կալվածատերերի կողմից ղեկավարվող վոչ պրոլետարական միությունների մեջ։ Այսպես, որինակ, Իտալիայում աշխատանք են ստանում կալվածքներում միայն այն բանվորները, վորոնք անդամագրված են «գյուղատնտեսական բանվորների ֆաշիստական ազգային կորպորացիայի» սև հարյուրակային միության մեջ։

Այն բատրակները, վորոնք հրաժարվում են այդ սև հարյուրակային միության անդամ լինելուց, նրանց ծեծում են, տանջում, չարչարում։ Այդ տեսակետից զարմանալի չե, վոր իտալա-

կան ազգային ֆաշիստական միութեան մեջ թղթի վրա հաշվում են 700,000 հոգի:

Կալվաթատերերը և կուլակները քայքայելով գյուղատնտեսական և անտառային բանվորներն կազմակերպութունները, անցնում են և նրանց աշխատանքային բարելավումներին, բանվորների ձեռք բերած նվաճումների վոչնչագմանը: Այդ նրանց նույնպես լրիվ կերպով հաջողվում է. Այժմ արտասահմանում մեծ պատերազմից հետո ձեռք բերած գյուղատնտեսական բանվորների նվաճումների վոչ միայն հետքը չկա, այլև ավելի ծանրացել և վատացել է նրանց դրությունը նույնիսկ նախապատերազմյան դրության համեմատութեամբ:

Գերմանական բատրակի այժմյան աշխատավարձը կազմում է նախապատերազմյան նրա աշխատավարձի միայն 65 տոկոսը, սա նշանանակում է, լիոր չեթե առաջ մի վորոշ ժամանակում վաստակում էր 100 ռուբլի, ներկայումս նա նույն ժամանակի ընթացքում ստանում է միայն 65 ռուբլի:

Գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների աշխատավարձն իջեցվում ենաև ուրիշ յերկրրներում. աշխատավարձն ուժեղ կերպով պակասեցնում են առանձնապես աֆրիսի յերկրներում, ուր խոշոր հողատիրություն կա, ինչպես, որինակ,

Գերմանիայում: Նկատելի չափով աշխատավարձը պակասեցվում է խոշոր կալվածատիրութւն մեջ, պակաս նկատելի՝ գյուղացիական տնտեսություններում:

Պատերազմից հետո գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների աշխատանքի ժամանակը սահմանափակող որոշումները վոչ մի տեղ չեն վերացրել, բայց և վոչ մի տեղ նրանք չեն գործադրվում: Համարյա բոլոր յերկրներում գյուղատնտեսական բանվորների բանվորական որոշումներով չի սահմանափակված: Միջանի յերկրներում, որինակ՝ Վենզրիայում, նույնիսկ որոշումով վորոշված է, վոր գյուղատնտեսական բանվորների աշխատանքի տևողությունը, անկախ նրանից, թե նրանք վորտեղ են աշխատում՝ կալվածքներում թե կուլակային տնտեսություններում, պիտի լինի առավուտա ծեգից մինչև իրիկվա մութն ընկնելը:

Թե ինչքան է արտասահմանում մեծացել բատրակների աշխատանքի ժամանակի տևողությունը, մենք այդ կարող ենք տեսնել և Իտալիայի որինակից: Պատերազմից հետո Իտալիայի գյուղատնտեսական բանվորները ձեռք բերին 8 ժամվա բանվորական որ: Այժմ Իտալիայում բանվորական որը միջին հաշվով տևում է $10\frac{1}{2}$ ժամ: Անգլիայում գյուղատնտեսական բանվորների շա-

բաթվա աշխատանքի ժամերի տևողությունը 1922 թ. 49 ժամ էր, իսկ արդեն 1925 թ. — 54 ժամ և դեռ ելի մեծանում է:

Հատկապես ծանր են գյուղատնտեսական բանվորների աշխատանքի պայմանները Աֆրիկայի, Ասիայի և Ավստրալիայի գյուղատնտեսական բանվորների գաղութային և կիսագաղութային յերկրներում: Աշխատավարձը կապիտալիստական կալվածքներում այնքան քիչ է, վր հազիվ բավականացնում է քաղցից փրկվելու կամ սովից չմեռնելու համար, իսկ աշխատանքի ժամերի տևողությունը հասնում է 14—17 ժամ որական: Այդ յերկրներում ձմեռը ամառվանից տարբերվում է միայն նրանով, վոր ձմեռ ժամանակ շատ անձրև է գալիս, իսկ դաշտային աշխատանքները տեղի յեն ունենում ամբողջ տարվա ընթացքում, անընդհատ):

Այդ կալվածքներում սև և դեղին ցեղերին պատկանող բանվորները — բատրակները գտնվում են ստրուկի վիճակում: Գործի մտնելիս նրանք սովորաբար ստորագրում են 3 — 5 տարի ժամանակով պայմանագիր: Վաճառյալն աշխատակին, վոր կատարի այդ ժամանակից առաջ հեռանալ կամ փախչել աշխատեղից: Նրան իսկույն վ ըսում են վ ստիկանության միջոցով և հանձնում կալվածատիրոջ, վորն արդեն նրան չի խնայում յեն-

Թարկելու անարգանքի և ծեծի ու ամեն տեսակ չարչարանքի: Գյուղատնտեսական քանվորները գաղութներում դրանք կալվածատերերի ստրուկներն են:

Շատ յերկրներում գյուղատնտեսական քանվորները փորձել են պատասխանել կապիտալի հարձակմանը գործադուլային շարժումով: Սակայն չունենալով հեղափոխական պրոֆմիութենական դեկավարություն, ջլատված ուժերով հանդես գալով, նրանք կրել են պարտություններ:

Միջանի դեպքերում կալվածատերերը խորամանկությամբ ընդառաջ են գնացել բանվորների միջանի պահանջներին, վորպեսզի վորոշ ժամանակից հետո վորսան բանվորներից ակտիվներին, հեռացնեն նրանց և ավելի վասթարացնեն նրանց աշխատանքի պայմանները: Շատ դեպքերում ել գործակալները նրանց ճնշում են վոստիկանության և գործադուլը ճնշող հատուկ ջոկատների միջոցով:

Յերբեմն բոլոր գործադուլավորները ձերբակալվել են և նետվել բանտ մինչև համաձայնվել են առանց պահանջների աշխատել: Գործադուլների այդ յեղանակի ճնշում տեղի յե ունեցել

1925 թ. Վենզրիայում. Հազվագյուտ չեն յեվ այն դեպքերը յերբ գյուղատնտեսական քանվորների գործադուլները ճնշվել են սվիններով ու գնդակներով:

Այսպես, որինակ, 1922 թ. Արգենտինայում

(Հարավային Ամերիկա) առաջանում ե գործադուլ. այդ գործադուլին մասնակցում են 3000 գյուղատնտեսական բանվոր: Այդ գործադուլի դեմ կառավարութիւնը հանում ե իր զորքն ու վստիկանութիւնը և միտինգի ժամանակ նրանցից համարյա կեսին զնդակահարում:

Կալվաժատերերը, կուլակները, կապիտալիստները գյուղատնտեսական բանվորների ամեն մի ընդդիմադրութիւնը անխնա կերպով վոչընչացրել են:

Յերբ գյուղատնտեսական և անտառային բանվորներին վորեւ կերպ հաջողվել ե ընդդիմանալ կալվաժատերերի, կուլակների հարձակմանը, այդպիսի դեպքերում ել կալվաժատերերին, կուլակներին ոգնության են հասել համաձայնողական ղեկավարները և խանգարել պայքարը:

3. ԻՆՉՊԵՍ ԶԱՄԱՁԱՅՆՈՂԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴ- ՆԵՐԸ ԴԱՎԱՋԱՆՈՒՄ ԵՆ ԲԱՏՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՇԱՀԵՐԻՆ

Համաձայնողականները գյուղատնտեսական և անտառային բանվորներին քարոզում են «դասակարգային հաշտութիւն» կալվաժատերերի, կուլակների և անտառատերերի հետ: Նրանք ասում են, վոր բանվորներին պետք չե դասակարգային վճռական կռիւ և պրոլետարական հե-

դափոխության միջոցով բարելավել իրենց վիճակը նրանց կարծիքով գլուղատնտեսական բան վորնհրը պետք է սպասեն, մինչև իրենց տերերը շնորհ կանեն մի վորևե պատառ նրանց նետել, և պետք է սպասեն իրենց դրության բարելավմանը վոչ թե դասակարգային կովի, այլ կալվածատերերի, կուլակների և անտառատերերի հետ խաղաղ «համաձայնության»:

Այդ պատճառով համաձայնողականները — մենշեվիկները, դաշնակները խանգարում են բատրակների դասակարգային կռիվը:

Ամեն անգամ, գործատերերի դեմ բանվորների մղած վճռական կռիվների ժամանակ համաձայնողականները հարձակում են գործում բանվորների վրա թիկունքից, պառակտում, քայքայում նրանց մարտական շարքերը և հանձնում նրանց իրենց դասակարգային թշնամիների ձեռքը:

Հետպատերազմյան սկզբի տարիներին, յերբ գլուղատնտեսական բանվորների համար ստեղծվել էյին դասակարգային կովի ավելի բարեհաջող պայմաններ, և յերբ կալվածատերերը և կուլակներն ամեն տեղ ընդառաջ էյին դնում բատրակներին գիջողություններով, համաձայնողական ղեկավարներն ահագին ուսմունք են հնարում այն մասին, թե ինչու բատրակությունը չպիտի ղիմի գործադուլի:

«Ժողովուրդը սովից հյուծվել է», ասում ե-
լին բոլոր յերկրներում մենշեիկները, սոցիալ-
դեմոկրատները բատրակությանը, գործադուլնե-
րը գյուղատնտեսության մեջ նվազեցնում են
շուկա յեկող պրոդուկտների — մթերքների քանա-
կությունը և մեծացնում սովը ժողովրդի համար»։
Մենշեիկներն այդպիսի ագիտացիայով քիչ գործա-
դուլներ չեն խափանել և քաղաքի բանվորներին
գրգռել բատրակության դեմ։

Բայց յերբ, այնուամենայնիվ, գյուղատնտե-
սական և անտառային բանվորների գործադուլը
ծավալվում էին, համաձայնողականներն ին-
չի վոր կարող էին, դիմում էին, վորպեսզի
գործադուլը վիժեցնեն և ոգնեն ձեռնարկատերե-
րին հաղթանակը տանելու։ Այդպես են վերա-
բերվել համաձայնողականները 1923 թ. Գերմա-
նիայի շրջաններից մեկում՝ Միլեզիայում, ուր
120,000 գյուղատնտեսական բանվորներ գործա-
դուլ էին արել իրենց աշխատավարձի փողային
մասի իջեցման համար։ Գյուղատնտեսական
բանվորների գերմանական միությունը, վորի
գլուխը կանգնած են մենշեիկները, հայտարարեց
այդ գործադուլը «վարի», ուրիշ խոսքով ասած,
պրոֆսիտության հետ չհամաձայնեցված։ Միու-
թյան ղեկավարներն ստիպեցին գործադուլավոր-
ներին աշխատանքի անցնել։ Այդ դրության հե-

տեանքով տասնյակ հազարավոր բանվորներ միությունից հեռացան՝ նրա ղեկավարներին հիասթափված, հուսահատված:

Լեհաստանի գյուղատնտեսական բանվորների հսկայական գործադուլը, վորին մասնակցում էին 300,000 հոգի, նույն միջոցներով համաձայնողականները խանգարում են: Գործադուլի առաջին բռնկումը տեղի չե ունենում ապրիլի 1-ին, զարնանային աշխատանքների սկզբին:

Միության համաձայնողական ղեկավարները դադարեցնում են գործադուլը, հայտարարելով, վոր «հետաձգում են» մինչև հացի հավաքելը, աշուն:

Յերբ վոր հացի հավաքման շրջանում բատրակների գործադուլը նորից բռնկվում է նոր ուժով, համաձայնողական ղեկավարները կարգադրում են դադարեցնել գործադուլը, ի նկատի առնելով կառավարական հանձնաժողովի հետ կնքած իրենց համաձայնությունը: Համաձայն այդ պայմանագրության բատրակության աշխատավարձի վորոշ հավելում պիտի կատարվեր. բատրակությունն այդ ի նկատի առնելով համաձայնվում է գործադուլը դադարեցնել և դադարեցնում է: Իսկ յերբ հացը հավաքվում է, կավածատները հրաժարվում են կատարել կոլպայմանագիրը, վորը կնքել էին պրոֆմիության

ներկայացուցիչները կառավարական հանձնաժողովի հետ։ Պրոֆսիուրթյունն այս դեպքում ևս խաչառակ կերպով համաձայնվում է կալվածատերերի հետ։ Միության ղեկավարների այդ դավաճանությունն ստիպում է տասնյակ հազարավոր բատրակների հեռանալու միության շարքերից։

Ընթերցողը նախորդ գլուխներից մեկից իմացավ, վոր մենշևիկները — սոցիալ-դեմոկրատներն առհասարակ հրաժարվում են գ ուղատունտեսական և անտառային բանվորների պրոֆսիուրթյան աջակցելուց։ Յեթե վորևե յերկրում գոյություն ունի գյուղատնտեսական բանվորների միություն, համաձայնողական առաջնորդները վոչ մի միջոցի առաջ կանգ չեն առնում, վորպեսզի այդ միությունը վոչնչացնեն, յերբ նրանք տեսնում են, վոր դրանից իրենք պիտի շահվեն։

Յերբ միջանի տարի առաջ Ջեխո-Սլովակիայի գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների համագումարին վորոշում ը՛դունվեց վճռական հեղափոխական դասակարգային պայքար տանելու և կարմիր Պրոֆինտերնին միանալու անհրաժեշտության մասին, այդ դեպքում միջանի պրոֆսիուրթենական ղեկավարներ վախենալով կորցնել իրենց պաշտոնները՝ միության մեջ պառակտում են առաջ բերում։

Նրանք կազմակերպում են գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների ինքնուրույն միություն և նրա մեջ առան իրենց գլխավորած հին միության տեղական բաժանմունքները: Այդ բաժանումն առաջ ե բերում Չեխո Սլովակայի գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների շարքերում ուժեղ խառնակություն և շատերը նրանցից չիմանալով՝ վոր միության մեջ մտնել, մնում են առանց պրոֆմիության: Շնորհիվ համաձայնողական առաջնորդների պառակտիչ աշխատանքի կազմակերպված բատրակների թիվը խիստ կերպով կրճատվում ե: Չեխո-Սլովակիայի նման, համաձայնողական առաջնորդները պառակտում են գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների միությունը նաև Ֆրանսիայում:

Գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների շահերին դավաճանելու գործում համաձայնողական առաջնորդները բացարձակորեն միանում են կալվածատերերի կողմից գործադրված գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների հեղափոխական շարժումների հետապնդումներին և հալածանքներին:

Յիբբ 1926 թ. Վենգրիայում բուրժուական դատարանը դատապարտում ե չերկարամյա բանտարկության վենգերական գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների վարչության յերեք ան-

դամներին բանվորական հեղափոխական շարժումներին մասնակցելու համար, վարչու թյան մեջ մենշեիկներն իսկուհն շտապում են հեռացնել բանվորական շարժման մասնակցելու համար դատապարտված յերեք անդամներին վարչու թյան կադմից:

Կալվածատերերը յեվ կապիտալիստները գնահատում են մենշեիկների սեվ ծառայությունը: Այն դեպքում, յերբ Վենգրիայի հեղափոխական բանվորները բանտ են նետվում, վենգերական կառավարությունը թույլ ե տալիս գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների վարչության նախագահին անդամ լինել յերկրի որենսդրական որդանին—պարլամենտում: Ինչ խոսք, վոր նա իբրեւ պարլամենտի անդամ ստանում ե բարձր ռոճիկ:

Ուրիշ յերկրներում կալվածատերերը վճարում են համաձայնողական դեկավարներին իրեց հավատարիմ ծառայությունների համար, բանվորական շարժմանը դավաճանելու համար հողաբաժանության ընթացքում հողամասեր տալով այն ժամանակ, յերբ շարքային բատրակները հող չեն ստանում:

4. ԲԱՏՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ՅԵՎ ԿՈՄՄՈՆԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Խորհրդային Միության մեջ բատրակը, հոտաղը, անտառի փայտահատը գիտե, վոր Համա-միութենական Կոմմունիստական (բայլշէիկների) Կուսակցությունը ղեկավարում ե Գյուղատնտեսական և Անտառային Բանվորների Արհեստակցական Միության գործունեւթյունը և ցույց ե տալիս նրան ամեն տեսակի աջակցություն իր աշխատանքի մեջ:

Առանց կոմկուսի և նրա ղեկավարած ԽՍՀՄ-ի արհեստակցական շարժման կողմից ցույց տրված աջակցության բատրակության կազմակերպության և պաշտպանության գործը, նույնիսկ խորհրդային պետության մեջ, իրատ կերպով կդանդաղեր և կգժվարանար:

Արտասահմանի շատ յերկրներում կոմկուսները նույնպես մեծ ուշադրություն են նվիրում գյուղատնտեսական յեվ անտառային բանվորների շարժման:

Կոմմունիստները մերկացնում են մենշէիկյան-սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցությունների դավաճանական գործունեւթյունը գյուղատնտեսական բանվորների շարժման մեջ: Դեռ 1920 թ. Կոմմունիստական Ինտերնացիոնալի յերկրորդ համագումարն այդ գործունեւթյան մասին հետեւյալն ե ասել.

«Կոմսոնիստական Խնտերնացիոնայի համագումարը դատապարտում է այն սոցիալիստ համարվող դավաճաններին, վորոնք ընդունակ են վոչ միայն անտարբեր լինել գյուղի գործադուլային շարժման նկատմամբ, այլև դուրս գալ նրա դեմ սպառման մթերքների արտադրանքը պակասեցնելու վտանգի տեսակետով:

Միևնույն ժամանակ տարբեր յերկրներում կոմկուսները աշխատանքի յեն անցնում բատրակության մեջ: Կոմսոնիստները, մինչև այդ բանվորական շարժումից հետո մնացած գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների միլիոնավոր շերտերի մեջ առաջ են բերում ակտիվութուն և դասակարգային գիտակցություն:

Կոմսոնիստները ձգտել են կազմակերպել և դաստիարակել բատրակությունն իբրև գյուղի հեղափոխության առաջապահի և նրա միջոցով գյուղում ամրապնդել բանվորության և գյուղացիության դաշինքը:

Կոմսոնիստական Խնտերնացիոնայի 2-րդ համագումարը լենինի կողմից կազմված, ագրարային հարցի վերաբերմամբ բանաձևում ասել է. «Բոլոր յերկրների կոմսոնիստական կուսակցությունների հիմնական խնդիրն է գյուղական ագգաբնակության ուրիշ խմբերից առանձին այդ դասակարգի կազմակերպությունը, ներառնելով

անտառային բանվորներին, կալվածքների արհեստավորներին և այլն (և քաղաքական, և գիւնվորական, և պրոֆեսսիոնալ, և կրօնաբերատիվ, և կուլտուր-լուսավորական ուղղութեամբ), տանել նրա մեջ ուժեղ պրոպագանդ և ագիտացիա, գրավել նրան խորհրդային իշխանութեան և պրոլետարիատի դիկտատուրայի կողմը»:

Շարունակութեան մեջ, նույն բանաձևով ասված է, վոր կոմունիստական կուսակցութեւնները պետք է առանձին ուշադրութեւն դարձնեն այդ մասսաների հեղափոխական պայքարին և նրա դաստիարակութեան ու կազմակերպութեան:

Հենց այդ տեսակետից անհրաժեշտ է համարված կոմունիստական Ինտերնացիոնալի 2-րդ համագումարի կողմից աջակցել գյուղատնտեսական բանվորներին, անհրաժեշտ համարել կոմունիստներին մասնակցել այդ միութեւնների աշխատանքներին:

Արդեն կոմունիստները նստոնիայում, Նորվեգիայում, Ֆինլանդիայում նախաձեռնութեւն են վերցրել իրենց վրա գյուղատնտեսական բանվորների միութեան կազմակերպութեւններում: Մի շարք այլ յերկրներում կոմունիստները համառ հեղափոխական աշխատանքների հետևանքով հաջողութեւններ են ունեցել վորոշ միու-

թյուններ համաձայնողականների ազդեցությունից հեռացնելու գործում:

Կոմմունիստները կազմակերպելով և դաստիարակելով գյուղատնտեսական և անտառային բանվորներին՝ տալալելու կապիտալիզմը և ստեղծել կոմմունիստական հասարակակարգ, վորի ժամանակ պիտի վոջնչանան ամեն տեսակի շահագործումները, — միաժամանակ անտես չեն առել բատրակության առորչա պալքարի խնդիրները, ինչպիսիք են՝ աշխատավարձի բարձրացումը, աշխատանքի ժամանակի տեղդության կրճատումը, գյուղաշխատանքային ռեհնադրության ընդլայնացումը և այլն: Համաձայն Կոմինտերնի համագումարի բանաձևի, կոմմունիստներն ամեն կերպ ոգնել են գյուղատնտեսական և անտառային բանվորներին գործադուլների միջոցով բարելավելու իրենց դրությունը:

Մի շարք չերկրներում (Լեհաստան, Յատոնիա, Իտալիա, Գերմանիա) բանվորա-գյուղացիական շարժման վերելքի շրջանում, կոմմունիստները բացի գյուղատնտեսական բանվորների պրոֆմիութենական բջիջներ կազմակերպելը, աջակցել են նաև «բատրակների պատգամավորների խորհուրդ» ստեղծելուն, վուն ընդգրկում է և պրոֆմիություններում կազմակերպված բատրակությունը, և նրանից դուրս գտնվածներին:

Բուրժուական պարլամենտներում կոմմունիստներին ֆրակցիաներն առանձադրում են գյուղատնտեսական բանվորների համար պահանջների ծրագիր:

Կոմիստերնի 1922 թ. համագումարը հաստատեց, վոր «բոլոր յերկրներում, ուր գոյութւոյն ունի բառի իսկական իմաստով գյուղատնտեսական պրոլետարիատ, այդ շերտին վերապահված է գյուղի հեղափոխական շարժումներին մեջ կարեւորագուցն դեր կատարել: Կոմմունիստական կուսակցությունները, հակառակ սոցիալ-դեմոկրատների, վորոնք գյուղական պրոլետարիատին վրա հարձակվում են թիկունքից վերջինիս դասակարգային կռիւ ընթացքում, աջակցում և խորացնում են գյուղատնտեսական պրոլետարիատին ամեն տեսակի պայքարը իր տնտեսական, սոցիալական և քաղաքական դրությունը բարելավելու համար»:

Կոմկուսակցություններին կողմից ցույց տված այդ աջակցության, շնորհիվ հետպատերազմյան շրջանի սկզբի տարիներին գյուղատնտեսական և անտառային բանվորները մի շարք նվաճումներ ձեռք բերին:

Սակայն արտասահմանյան կոմկուսները դեռ յերիտասարդ ելին, նրանք մեծ մասամբ չունեին գյուղաշխատանքների փորձ: Այդ պատճառով ել

համաձայնողականներին հեշտությամբ եր հա-
ջողվում մասսաները գրավել և հանդադեցնել
գյուղատնտեսական և անտառային բանվորու-
թյան շարժումները:

Այսպես թե այնպես, բացի Խորհրդային Միու-
թյան գյուղատնտեսական բանվորների միու-
թյունից, կան և հեղափոխական արհմիություն-
ներ՝ Բոլզարիայում, Կանադայում (Հյուսիսային
Ամերիկա), Ֆրանսիայում, Ֆինլանդիայում, Չե-
խո-Սլովակիայում, Եստոնիայում և Հարավ-
Սլավիայում:

Բուրժուազիան և կալվածատերերը, մենշե-
վիկների հետ միացած, խիստ կերպով հետա-
պնդում են այդ հեղափոխական միությունների
անդամներին: Բոլզարիայի և Եստոնիայի գյու-
ղատնտեսական բանվորների միությունները վոս-
տիկանության հալածանքի հետևանքով աշխա-
տանքի դժվար պայմանների մեջ են. այդ միու-
թյուններն աչժմ այնտեղ աշխատում են գաղտնի
կերպով: Այդ և պատճառը, վոր վերոհիշյալ
գյուղատնտեսական և անտառային բանվոր-
ների հեղափոխական միություններում հաշ-
վում են միայն 45,000 անդամ: Գյուղատն-
տեսական և անտառային համաձայնողական մի-
ություններում կան մոտ 370,000 հոգի: Բաց
պաշտարի և դասակարգային ընդհարումների

ժամանակ գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների հեղափոխական կազմակերպութուններն ոգտվում են և անկազմակերպ բատրակային մոսսսանների լույն աջակցութունից: Նույնիսկ համաձայնողական միութւններն ենքսում կան խմբակներ և ֆրակցիաներ, վորոնք համակրում են կոմմունիստներին և պաշտարում ընդդեմ համաձայնողական ղեկավարներին, ինչպես, որինակ՝ Գերմանիայի, Ավստրիայի, Լեհաստանի, Վենգրիայի գյուղատնտեսական բանվորների միութւններն են:

Արտասահմանյան կոմկուսներն իրենց հետագա համառ աշխատանքով գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների մեջ, չնայած բոլոր դժվարութւններին, կստեղծեն գյուղատնտեսական բանվորների բազմաթիւ և ուժեղ միութւններ և իրենց ղեկավարութւյամբ աչդ միութւնները կտանեն այն ճանապարհով, վորով Խորհրդային Միության բատրակութւնը գնում ե դեպի նոր, լավագոյն կյանք:

5. ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ԲԱՏՐԱԿԱՅԻՆ ՄԱՐՏԱԿԱՆ ԻՆՏԵՐՆԱՑԻՈՆԱԼ ԴԵՌԵՎՍ ԳՈՅՈՒԹՅՈՒՆ ՉՈՒՆԻ

Պատերազմից հետո բոլոր յերկրներում բանվորական շարժումն ուժեղացաւ. այդ շարժմանը

անմասն չմնացին և գյուղատնտեսական բանվորները՝ Արդեն 1920 թ. Հոլլանդիայի Ամստերդամ քաղաքում կայացավ իննը յերկրների գյուղատնտեսական բանվորների համագումարը։ Այդ համագումարում կազմվեց Գյուղատնտեսական և Անտառային Բանվորների Միջազգային Միութիւնը (Ֆեդերացիա)։

Բոլոր յերկրներում բատրակութիւնը հուլսեր տածում, վոր միջազգային միութիւնը կողմի բատրակների շարժմանը, կթեթեացնի նրանց վիճակը և կկազմակերպի բատրակային միութիւններ ալն յերկրներում, ուր այդպիսիները դեռ չեն կազմակերպված։ Բայց բատրակների այդ հուլսերը, սպասելիքները չարդարացան։

Գյուղատնտեսական Բանվորների Միջազգային Միութիւնը հենց իր գոյութիւն սկզբից ընկավ համաձայնողական ղեկավարների ձեռքը։ Այդ համաձայնողական ղեկավարների ձեռքին են գրտնըվում շատ յերկրների գյուղատնտեսական բանվորների միութիւններ, վորոնք միշտ բատրակների հեղափոխական կռիվը մատնում են անհաջողութիւն շնորհիվ համաձայնողական քաղաքականութիւն։

Այդ համաձայնողականները Գյուղատնտեսական Բանվորների Միջազգային Միութիւն մեջ տարան նույնպիսի ֆւասակար աշխատանք, ինչ

վոր նրանք տանում են առանձին արհմիություններում:

Ներկայումս Բասրականների Միջազգային Միության կենտրոնը գտնվում է Բերլինում: Այդ միությունն այժմ իր մեջ միացնում է գյուղատնտեսական բանվորների 16 միություն 369,006 անդամով, Միության մեջ մտնում են 14 յերկրների բանվորները: Տարեցտարի Գյուղատնտեսական Բանվորների Միջազգային Միության անդամների թիվն ընկնում է, պակասում: 1920 թվին այդ միության մեջ յեղել է մինչև յերկու միլիոն անդամ, իսկ այժմ այդ թիվը հասել է յերեքհարյուր հազարի: Այդ ցույց է տալիս, վոր Միջազգային Գյուղատնտեսական Բանվորների Միության սոցիալ-դեմոկրատ կամ, ինչպես ասել ենք, համաձայնողական ղեկավարները, այդ միությունը իրենց վնասակար համաձայնողական բաղաբականությամբ հասցրել են կործանման, քայքայման:

Այդ միությունը վոչ միայն չկարողացավ միացնել այդ կողմից ավելի հետամնաց այնպիսի յերկրների բասրակությունը, ինչպիսին են Ամերիկան, Ասիան, Աֆրիկան, այլև նա չկարողացավ դադարեցնել իրեն արդեն միացած միությունների քայքայումը: Ավելին՝ Միջազգային Միությունն անուժ գտնվեց ու չկարողացավ իր շարքերում միացնել տարբեր յերկրների գյուղատնտեսական բանվորների արհմիությունները:

Մինչև այսօր ել Միջազգային Միությունը
չկարողացավ իր մեջ միացնել անտառային տը-
տեսությունների բանվորությունը՝ Այդ միություն-
ներն արտասահմանի շատ յերկրներու մ դեռ մին-
չև այսօր ել առանձին գոյություն ունեն։

Նմանապես Միջազգային այդ Միության մեջ
չեն մտնում այն հեղափոխական բատրակային
դասակարգային միությունները, վորոնք չեն գըտ-
նըվում համաձայնողական ղեկավարների ձեռքին։
Այդ Միության մեջ չեն մտնում և խորհրդային
Միության բատրակային միությունները։ Մինչ-
դեռ հենց միայն խորհրդային Միության բատրա-
կային կազմակերպությունների միանալը մի քա-
նի անգամ կավելացներ միջազգային միության
անդամների թիվը, ինչպես և կուժեղացներ նրա
կարողությունը։

Հեղափոխական այդ պրոֆմիությունները մի-
ջազգային միությունից դուրս են մնում միայն միութ-
յան համաձայնողական ղեկավարների մեղքով։

Բազմիցս, թե խորհրդային Միության և թե
այլ յերկրների հեղափոխական բատրակային մի-
ությունները հայտնել են իրենց համաձայնու-
թյունը միջազգային միության մեջ մտնելու։ Մեր
յերկրի միությունը ղեկավարվել է մի մտքով՝
միացնել բոլոր յերկրների բատրակներին բոլոր
յերկրներում բատրակության համար բարեւամ

վիճակ ստեղծելու համար, դառակարգային հաջող պայքար վարելու:

Սակայն համաձայնողական ղեկավարները վախենում են, վոր հեղափոխական միությունների միանալը Միջազգային Միությանը կարող է վերջ տալ իրենց ղեկավարության և տիրապետության, ուստի և հեղափոխական միությունների առաջարկները միշտ մերժում են:

Վորպեսզի արդարացնեն իրենց մերժումը բանվորական մասսաների առաջ, համաձայնողական ղեկավարները խորհրդային Միության գյուղատնտեսական բանվորների կենտրոնական կոմիտեյին ուղղված իրենց պատասխան-մերժումի մեջ, ասում են, վոր իբր մեր միությունները մոռնում են Կոմմունիստական Ինտերնացիոնալը:

Այդ պատասխանով համաձայնողական ղեկավարները լիակատար կերպով ապացուցեցին իրենց տգիտությունը գյուղատնտեսական բանվորների միջազգային պրոֆշարժման մեջ: Խորհրդային Միության մեջ արհմիության չուրաքանչյուր անգամ լավ գիտե, վ.ր. թեև Միությունն ընդունում և ճանաչում է լիակատար կերպով կոմկուսի և Կոմինտերնի ղեկավարությունը բանվորական շարժման մեջ, այնուամենայնիվ մեր միության կանոնադրության մեջ

վոչ մի տեղ չի առված մեր միության կազմակերպչական միացման մասին կոմիստերնի հետ:

Այսպես թե աչնպես, համաձայնողական դեկավարներին հաջողվում է պառակտել գլուղատնտեսական բանվորների ուժերը. շնորհիվ այդ պառակտողական քաղաքականության Միջազգային Միությունը միացնում է իր մեջ միայն սուրևմայան Յեվրոպայի գլուղատնտեսական բանվորների միության մի մասը: Այդ սահմաններից դուրս նրա մեջ չի մտնում և վոչ մի պրոֆմիություն. այդ պատճառով էլ եչապես նա իրավունք չունի կազմելու ինտերնացիոնալ, այսինքն միջազգային բանվորական կազմակերպություն:

Հասկանալի յե, վոր գլուղատնտեսական բանվորների այդ միջազգային կոչված միության համաձայնողական դեկավարները բոլորովին էլ չեն մտածում դեկավարելու բոլոր լերկրների գլուղատնտեսական բանվորների դասակարգային պայքարը: Ճիշտ է, այդ միությունը կազմակերպելու սկզբնական շրջանում նրա դեկավարները շատ ելին ճշում ընդհանուր գործադուլ հայտարարելու մասին, բայց յերբ հարկավոր եր ամեն տեղ հարձակման անցած ձեռնարկատերերի հարձակումները դադարեցնել, նրանք խայտառակ կերպով նահանջեցին իրենց խոստումներից և

պաշտպանութիւնն ցուց տվին ձեռնարկատերերին ընդդեմ գլուղատնտեսական բանվորների շահերի:

Այդպես են համաձայնողական ղեկավարները: Նրանք, փոխանակ մի վորէ ե տեղում բռնկված գլուղատնտեսական բանվորների պայքարին մյուս միութիւններին կողմից աջակցութիւն հաջողեցնելու, ընդ՝ ախուռաակը, վոչ միայն չեն աջակցում դրան, այլև պարզապէս խանգարում են նրանց: Այսպես, որինակ 1924 թ. Լեհաստանի գլուղատնտեսական բանվորների գործադուլի ժամանակ Լեհաստանի գլուղատնտեսական բանվորների ղեկավարները Միջազգային Միութեան ղեկավարների հաճութեամբ և համաձայնութեամբ հրաժարվեցին հոգուտ Լեհաստանի գործադուլավորների Խորհրդային Միութեան Գլուղատնտեսական Բանվորների Կենտրոնական Կոմիտեից ուղարկած 5000 ռուբլուց, և չես ուղարկեցին:

1926 թ. Անգլիայի լեռնագործների մեծ գործադուլի ժամանակ անգլիական գլուղատնտեսական բանվորների միութիւնը ընկերական նամակագրութիւնն ե սկսում Խորհրդային Միութեան գլուղատնտեսական բանվորների միութեան հետ լեռնագործների հերոսական պայքարին աջակցութիւն ցուց տալու առթիւ: «Յես դիմում

եմ ձեզ ուժեղացնել սոսն մի ոգնություն գործադուլավորներին», գրում է գյուղատնտեսական բանվորների Անգլիայի արհմիության գլխավոր քարտուղար Յորհրդային Միության գյուղատնտեսական Բանվորների Արհմիության Կենտրոնական Կոմիտեին: Յորհրդային Միության և գյուղատնտեսական, և անտառային տնտեսությունների բանվորները լարեցին իրենց բոլոր ուժերը ոգնություն ցույց տալու Անգլիայի գործադուլավորներին: Անգլիայի լեռնագործների գործադուլի ամբողջ 200 օրվան ընթացքում խորհրդային Միության գյուղատնտեսական բանվորները, մյուս բանվորական կազմակերպություններին համահավասար, իրենց աշխատավարձից հատկացումներ կատարեցին հոգուտ Անգլիայի լեռնագործ գործադուլավորներին:

Յերբ վոր գյուղատնտեսական բանվորների այսպես կոչված Միջազգային Միության համաձայնողական ղեկավարներն իմանում են, վոր ինչ վոր կապ է սկսվել Անգլիայի գյուղատնտեսական բանվորների և Յորհրդային Միության գյուղատնտեսական բանվորների միջև, նրանք շտապում են քննել այդ հարցը և հանել առանձին վորոշում:

Ձկարծեք, վոր նրանք իրենց վորոշումով կոչ պիտի անեն մյուս յերկրների գյուղատնտե-

սական բանվորներին հետևելու Պորհրդային Միության գյուղատնտեսական բանվորների ուղինակին:

Վոչ: Այդ վորոշումով համաձայնողական ղեկավարներն առաջարկում են բոլորին վոչ մի կապ չպահպանել «Մոսկվայի հետ»:

Այսպես, Գյուղատնտեսական Բանվորների Միջազգային Միության ղեկավարները հարված հասցրին անգլիական գործադուլավորներին թիկունքից յեւզ դրանով իրենց խայտառակ մասնակցութիւնը ցուցահանեցին անգլիական լեռնագործների հերոսական գործադուլի ծախողման մեջ: Նման արարքներով նրանք վաստակեցին բանվորական հեղափոխական պայքարի ստոր դավաճանների անունը:

Գյուղատնտեսական Բանվորների Միջազգային Միության ղեկավարները բոլորովին չեն քաշվում բացարձակ կերպով հաստատելու իրենց աշխատակցութիւնը և համաձայնութիւնը կապիտալիստների և կալվածատերերի հետ: Բոլոր համագումարներում, ուր չեն հրավիրվում հեղափոխական միութիւնների ներկայացուցիչները, ներկա յեւ լինում և խոշոր դեր եւ կատարում համաշխարհային կապիտալի գործակալութեան՝ Ազգերի Լիգայի Աշխատանքի Բյուրոյի ներկայացուցիչը:

Գյուղատնտեսական Բանվորների Միջազգային Միութեան ղեկավարներն արդեն սովորութիւն

են արել չվորոշել և վոչ մի հարց առանց միջազգային կապիտալիզմի ներկայացուցիչների մասնակցութան:

Այդ պատճառով միջազգային բանվորական շարժման բոլոր կարևոր հարցերը տրվում են Ազգերի իմպերիալիստական Լիգայի նույն Աշխատանքի Բյուրոյին քննության:

Այսպես, որինակ, 1926 թ. Շվեյցարիայի ժընև քաղաքում տեղի ունեցած Գյուղատնտեսական Բանվորների Միջազգային Միության համագումարն Ազգերի Լիգայի Աշխատանքի Բյուրոյի քննության հանձնեց գյուղատնտեսական բանվորների աշխատանքի ժամերի տևողության խընդիրը, կանանց և յերեխաների աշխատանքի հարցը և այլ հարցեր:

Գյուղատնտեսական Բանվորների Միջազգային Միությունը չի միացնում բոլոր յերկրների գյուղատնտեսական բանվորներին: Միջազգային Միության ղեկավարները դավաճանել են բանվոր դասակարգին յեվ դարձրել Միությունը կալվածատերերի յեվ կապիտալիստների ձեռքին խաղալիք: Իհարկե, Միջազգային Միությունն այդ պայմաններում չի կարող աճել, զարգանալ, այլ նա նվազում, քայքայվում է:

Իսկ յեթե մեզ հարցնելու լինեն՝ գոյություն ունի գյուղատնտեսական բանվորների ինտեր-

նացիոնալ, մենք կպատասխանենք. «Թղթի վրա աղպիսի ինտերնացիոնալ գոյություն ունի, բայց գործի մեջ՝ միասնական, մարտական դասակարգային բաւորակային ինտերնացիոնալ տակավին գոյություն չունի»:

Թ. ՊԱՅԲԱՐ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԻ ՄԱՐՏԱԿԱՆ ԻՆՏԵՐՆԱՑԻՈՆԱԼԻ ՀԱՄԱՐ

Մինչդեռ միասնական մարտական ինտերնացիոնալն առանձնապես անհրաժեշտ և գլուղատնտեսական յեղ անտառային տնտեսությունների բանվորների յերիտասարդ շարժման համար:

Տարբեր յերկրների վորձի, ինչպես և բոլոր յերկրների կազմակերպած բաւորակների աջակցության վրա հենված միասնական միջազգային ղեկավարությունն է, վոր կապահովի գլուղատնտեսական և անտառային բանվորների դասակարգային պայքարի հաջողությունը: Այդ միջոցով է, վոր Ամերիկայի, Ասիայի, Աֆրիկայի գլուղատնտեսական բանվորները կկարողանան որ առաջ հեղափոխականորեն կազմակերպվել և տանել միացյալ դասակարգային պայքար:

Այդ միջոցով կխափանվի կապիտալիստները և կալվածատերերի կողի այն միջոցը, վոր նրանք գործադրում են գործադուլների ժամանակ, այն է՝ ուրիշ յերկրներից բանվորական ուժեր բերելը: Բանվորների միջազգային միասնական,

մարտական կազմակերպվածութիւնն արդեն կլինի մի խոշոր արգելք կալվածատերերի առաջ։ Այդ միջոցով ե, վոր առաջ կգա գյուղատնտեսական բանվորների իսկական միջազգային բանվորական միութիւնն։

Այդ պատճառով կարմիր Պրոֆինտերնի համագումարին Մոսկվայում գյուղատնտեսական բանվորների չերեք հեղափոխական միութիւններին՝ Խորհրդային Միութեան, Ձեխո-Սլովակիայի և Բուլղարիայի պատգամավորները և յերկու չերկրներին՝ Գերմանիայի և Շվեդիայի համաձայնողական արմիութիւնների ներսի հեղափոխական փոքրամասնութեան ներկայացուցիչները դեռ 1921 թ. հուլիս 22—25 քննում են գյուղատնտեսական բանվորների ինտերնացիոնալի հարցը։

Այդ հարցի վորոշման համար չերկու հնարավորութիւնն, չերկու միջոց ե լինում.—

Առաջին՝ անմիջապէս կազմակերպել գյուղատնտեսական բանվորների հեղափոխական ինտերնացիոնալ, իբրև հակակշիւ գոյութիւն ունեցող համաձայնողական Միութեան։

Յերկրորդ՝ չերկարատե, համառ « շխատանք տանել գյուղատնտեսական բանվորների ալն միութիւններում, ուր իշխում են համաձայնողականները, և դրավել այդ միջոցով գյուղատնտեսական բանվորների մասսաները դեպի հեղա-

փոխական դասակարգային պայքար և այդ միջոցով նախապատրաստել բատրակային հեղափոխական ինտերնացիոնալ կազմակերպելու գործը:

Այդ կոնֆերենցիան չկամենալով ուժեղացնել արդեն գոյություն ունեցող շլատուժ՝ վորոշում է ընտրել յերկրորդ միջոցը:

Այդ կոնֆերենցիային կազմվում է գյուղատնտեսական բանվորների միջազգային պրոպագանդի կոմիտե: Այդ մարմինն իրեն նպատակ է դնում տանել գյուղատնտեսական բանվորների լայն մասսաների մեջ հեղափոխական դասակարգային պայքարի պրոպագանդ և այդ միջոցով նվաճել Միջազգային Ֆեդերացիան՝ Միությունը:

Այդ ուղղությամբ սկսվում են և միջազգային պրոպագանդի կոմիտեյի աշխատանքները: Նա իր աշխատանքները ծավալում է մեկ կողմից հեղափոխական միություններում, մյուս կողմից համաձայնողական ղեկավարների ազդեցության տակ գտնվող միությունների հեղափոխական փոքրամասնությունների շրջաններում, ընդարձակելով իր պրոպագանդը հենց այդ միությունների բոլոր խավերում: Միաժամանակ կոմիտեն սկսում է հրատարակել լրագրեր, կոչեր, զրբբուլկներ՝ նպատակելով բատրակության դասակարգային դաստիարակության գործին:

Գյուղատնտեսական բանվորների համաձայնողական միությունների ղեկավարների գործունեության վրա միջազգային պրոպագանդի մարմինները հսկիչի դեր են կատարում. նրանց գործողութիւններն առնվում են հսկողութիւն տակ: Համաձայնողական ղեկավարների ամեն մի նոր դավաճանութիւնը, վոր նրանք կատարում են կալվածատերերի հետ դաշնակցած, ձեռք-ձեռքի, միջազգային պրոպագանդի մարմիններն իսկույն թռուցիկներէ, կոչերի միջոցով տեղյակ են դարձնում կատարվող կամ կատարված դավաճանութիւն մասին գյուղատնտեսական բանվորների լայն մասսաներին: Միեւնույն ժամանակ միջազգային պրոպագանդի կոմիտեն և նրանց հարող միությունները և տարբեր յերկրների փոքրամասնութիւններն, առաջադրում ելին այն խնդիրները, վորոնք յերևան ելին գալիս դեպքերի դասավորութիւնմբ գյուղատնտեսական բանվորների շարժման մեջ:

Տալ բեր յերկրների հեղափոխական գյուղատնտեսական բանվորների կապի ամրացմանը քիչ չնպաստեց 1922 թ. Մոսկվայում, դեկտեմբեր ամսին գումարված Գյուղատնտեսական և Անտառային Հեղափոխական Բանվորների յերկրորդ Միջազգային Կոնֆերենցիան:

Մի տարի հետո, 1923 թ. Մոսկվայում

կայացավ Գյուղատնտեսական և Անտառային Հեղափոխական Բանվորների յերրորդ Միջազգային Կոնֆերենցիան։ Այդ կոնֆերենցիային ներկայեն լինում գյուղատնտեսական բանվորների 6 հեղափոխական արհմիությունների (Չեխո-Սլովակիա, Ֆրանսիա, Ֆինլանդիա, Նորվեգիա, Եստոնիա և ԽՍՀՄ), ինչպես և չորս յերկրների՝ Գերմանիայի, Լեհաստանի, Լիտվայի և Եստոնիայի համաձայնողական միությունների հեղափոխական փոքր ամասնության ներկայացուցիչները։ Ի նկատի ունենալով աշխատանքի փորձը, հատկապես Միջազգային Պրոպագանդի Կոմիտեյի փորձը, կոնֆերենցիան մշակում և գյուղատնտեսական բանվորների սահանջների և գործողության ծրագիրը։ Այդ ծրագրում ասված և.

«Գյուղատնտեսական և Անտառային Բանվորների Միջազգային Կոնֆերենցիան հաստատում և.

ա) Կապիտալիստական բոլոր յերկրներում գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների աշխատանքի պայմանները և աշխատավարձը զնալուլ տվելի վատթարանում են։

Համաշխարհային կապիտալիզմը չկարողանալով տանել տնտեսական փլուզումը (քայքայումը) և այժմ պատմականորեն գրա-

ներվելով իր գոյութեան վերջին շրջանում, հնարավորութիւններ ե փնտռում (մանգա-
լիս) վորեւե կերպ սահապանել իր գոյու-
թիւնը պրոլետարիատի աշխատանքի պայ-
մանների վատթարացման և աշխատավարձի
սակասեցման միջոցով: Հենց այն հանգա-
մանքը, վոր զյ լղատնտեսական և անտա-
ռային բանվորներն ավելի թույլ են կազմա-
կերպւած, քան արդիւնաբերական բան-
վորները, աշխատավարձի պակասեցումը,
ինչպես և աշխատանքի պայմանների վատ-
թարացումն այստեղ շատ ավելի աչքի չե
բնկնում:

Բոլոր կապիտալիստական յերկրներում
տեղի չե ունենում ռեալ աշխատավարձի հե-
տեղական պակասեցում: Նկատվում ե նաև
ինչպես բնակարանային պայմանների վատ-
թարացում, այնպես ել աշխատանքի ժամե-
րի տեղութեան յերկարացում:

Պրոֆմիութիւնների ռեֆորմիստական
ղեկավարները՝ բա՝ վոր դասակարգին շարու-
նակ անորինակ կերպով դավաճանել են.
ցուցց են տվել աշակցութիւն քալքալվող
կապիտալիստական տնտեսութեան, նպաս-
տել նրան պայքարելու հեղափոխական պրո-
լետարիատի հարձակումների դեմ: Այլ պատ

ճառով գյուղատնտեսական բաժնի վորներին տնտեսական ծանր դրուժյան պատասխանատվության խոշոր մասն ընկնում ե ռեֆորմիստ առաջնորդների վրա:

բ) Խորհրդային Միության մեջ հա՛տուակ կապիտալիստական յերկրների, հետըզհետե նկատվում ե գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների տնտեսական դրության բարելավում մեր յերկրի տնտեսական ընդհանուր վերելքի հափով, վորը ղեկավարում ե բանվորա-գյուղացիական կառավարությունը:

«Պրոլետարիատը չի կարող սպասել իր տնտեսական դրության հաստատուն բարելավում, նույնիսկ չի կարող արգելել իր տնտեսական դրության աստիճանական վատթարացումը, յեթե նա չգրավի քաղաքական իշխանությունը և չվերացնի կապիտալիստական կարգերը: Դրա համար անհրաժեշտ ե բոլոր շահագործվողներին և ճնշվածների միասնական ճակատը և հատկապես գյուղատնտեսական բանվորների միասնական ֆրոնտը:

Այնուհետև ծրագիրը վորոշում ե գյուղատնտեսական բանվորների դասակարգային պայքարի յեղանակները և թվում ե այն պահանջ-

ները, վորոնց համար գլուղատնտեսական և անտառային բանվորների լայն մասսաները պետք է համառ պայքար մղեն իրենց տերերի դեմ: Կոնֆերենցիան ընդունում է և մի շարք այլ կարեւոր վորոշումներ, ինչպես, որինակ՝ կռիվ ֆաշիզմի դեմ, աշխատավարձի, տնտեսական պայքարի, բատրակային աշխատանքային որենսդրության, կազմակերպչական և այլ հարցերի մասին: Մասնավորապես կոնֆերենցիան արտահայտվում է բատրակների և մանր գլուղացիության դաշինքի մասին, կալվածատերերի և կապիտալիստների դեմ ուղղված պայքարում փոխադարձ աջակցութիւն ցույց տալու մասին:

Այսպիսի պարզությամբ և ամբողջականությամբ գլուղատնտեսական և անտառային բանվորների դասակարգային պայքարի խնդիրները համաձայնողական միջազգային միութիւնը վոչ մի անգամ չի դրել: Այդ պատճառով գլուղատնտեսական և անտառային տնտեսության բանվորների միջազգային յերրորդ կոնֆերենցիայի աշխատանքները բատրակային միջազգային շարժման համար խոշոր նշանակութիւն ունեն:

Բացառիկ կարևոր են գլուղատնտեսական բանվորների շարժման համար այն վորոշումները, վոր տվել եր Կարմիր Պրոֆինտերնի յերրորդ Համագումարը: Այդ վորոշումներով մանրամասն

դբաղվում է կոնֆերենցիան, Պրոֆինտերնի չեր-
րորդ Համագումարը լսում է գյուղատնտեսական
և անտառային բանվորների Միջազգային Պրոպա-
գանդի կոմիտեյի քարտուղար ընկ. Ն. Անցե-
լովիչի զեկուցումը բաւորակների պրոֆաշիա-
տանքի և գյուղացիական կազմակերպություն-
ների հետ ունեցած հարաբերությունների մասին։
Այդ զեկուցման առթիվ ընդունվում է ընդարձակ
բանաձև, վորում ասված է.

«Պրոֆինտերնի չերրորդ համաշումարը
հաստատելով իր վորոշումները, վորը նա
ընդունել է իր նախորդ համագումարներում
գյուղատնտեսական բանվորների մեջ աշխա-
տանքներն ամեն կերպ ուժեղացնելու բա-
ցառիկ կարևորության մասին, համարում է,
վոր բոլոր կարմիր պրոֆմիությունների խըն-
դիրը, հատկապես նե րկայումս, այն է, վոր
ոգնություն ցույց տրվի գյուղատնտեսական
և անտառային բանվորների բազմամիլիոն
մասսաներին, վորոնք աշխատում են խոշոր
կալվածատերերի մոտ, գյուղերում ունևոր-
ների մոտ և այլ տնտեսություններում,
վոր իրենց գիտակցեն վորպես դասակարգ.
ցույց տրվի պրոլետարիատի այդ հետա-
մնաց խավին կազմակերպչական և նյութա-
կան աջակցություն, վորպեսզի դուրս կոր-

դելով նրան համաձայնողականների ազդեցության շրջանակից, հաղթահարելով նրանց ցրվածութիւնը՝ կազմել գլուղատնտեսական և անտառային բանվորների ուժեղ միութիւնը:

Պրոֆինտերնի համագումարի նույն բանաձեռն մանրամասն նշված են այդ աջակցութեան բոլոր կոնկրետ ձևերը: Այնտեղ ասված է, վր պիտի ոգնել և ուժերով, և նյութական միջոցներով, և պաշտպանելով նրանց դասակարգային կռիվը:

Նշելով գլուղատնտեսական բանվորների կազմակերպութեան հսկայական նշանակութիւնը բանվորների և գլուղացիների դաշինքի ամրացման գործում՝ համագումարը միաժամանակ ընդգծում է, վոր նա «նպատակահարմար չի գտնում կազմելու խառն կազմակերպութիւն աշխատավոր գլուղացիութեան հետ և ընդգծում է գլուղատնտեսական և անտառային բանվորների ինքնուրույն դասակարգային միութիւնների գոյութեան կարևորութիւնը»:

Գլուղատնտեսական բանվորների հեղափոխական պրոֆմիութենական շարժման զարգացումը վերջին տարիների ընթացքում գնացել է Պրոֆինտերնի Միջազգային Կոնֆերենցիայի նշած ուղիներով: Խնչպես և առաջ, պրոպագանդի միջազգային կոմիտեն իրեն մոտիկ նպատակ է

դնում հասնել գյուղատնտեսական բանվորների շարժման միասնականության ինչպես առանձին յերկրներում, այնպես եւ ամբողջ աշխարհում:

Այժմ Միջազգային Պրոպագանդի Կոմիտեյին հարում են տասներկու յերկրներում ութ հեղափոխական պրոֆմիություններ և չորս հեղափոխական փոքրամասնություն: Միջազգային Պրոպագանդի Կոմիտեյի ազդեցությունն ամբողջ աշխարհի գյուղատնտեսական բանվորների լայն մասսաների մեջ աճում է: Միասնական մարտական բատրակային ինտերնացիոնալ կազմելու աշխատանքը շարժվում է առաջ:

7. ԽՈՐՀՐԳԱՅԻՆ ԲԱՏՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՇԱՐՇՄԱՆ

Գյուղատնտեսական և անտառային տնտեսությունների բանվորության միջազգային պրոֆմիութենական շարժման մեջ և մասնավորապես Միջազգային Պրոպագանդի Կոմիտեյի զործունեյության մեջ ԽՍՀՄ գյուղատնտեսական յեվ անտառային բանվորների պրոֆմիությունը հանդիսանում է շատ ազդեցիկ կազմակերպություն: Այդ և հասկանալի չէ: Չէ՞ փոր չկա մի յերկիր, ուր գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների միությունն ունենար պայքարի այնպիսի հարուստ փորձ, փորպիսին

ունի ԽՍՀՄ գյուղատնտեսական բանվորների
միությունը՝

Միջազգային Պրոպագանդի Կոմիտեյի
քարտուղարությունը գտնվում է Մոսկվայում:
Այդ քարտուղարությունը ղեկավարում է բոլոր
այն աշխատանքները, վոր տեղի յեն ունենում
կոնֆերենցիաների և Միջազգային Պրոպագան-
դի Բյուրոյի խորհրդակցության դադարի ժա-
մանակ:

ԽՍՀՄ Գյուղատնտեսական Բանվորների
Միությունը, բացի Միջազգային Պրոպագանդի
Կոմիտեյի մեջ ունեցած իր այդ մասնակցությու-
նից, պահպանում է արտասահմանյան բա-
րակային յեղբայրական կազմակերպություն-
ների հետ անմիջական հարաբերություն: Քիչ
չեն այն դեպքերը, յերբ համաձայնողական ազ-
դեցություններից ազատագրված գյուղատնտեսա-
կան բանվորների միությունները կապ են հաստա-
տում ԽՍՀՄ գյուղատնտեսական բանվորների
միությունների հետ: Քիչ չեն նպաստում մեր
միությունների ազդեցության աճման և այն
միջազգային պրոլետարական համերաշխության
փայլուն որինակները, վորոնք ցույց են տալիս
սովետական բաւրաւակները և նրանց պրոֆմիու-
թյունները արտասահմանյան բաւրաւակային պրոֆ-
շարժման: Այսպես, որինակ, անգլիական գյուղա-

տնտեսական բանվորները, վոչ թե խոսքով ուլ
գործով համոզվեցին, վոր Խորհրդային Միության
բատրակութունը պատրաստ է աջակցելու ար-
տասահմանյան բանվորությանն իրենց պաշարում
ուղղված կապիտալի դեմ: Նրանք համոզվեցին,
վոր համաձայնողական դեկավարները հանդի-
սանում են կապիտալիստների ամենահավատա-
րիմ զինակիցները: Մեր բատրակային հատկացում-
ները հոգուտ անգլիական գործադուլավորներին գեղե-
ցիկ կերպով ապացուցեցին, թե ովքեր են նրանց խ-
կական բարեկամները:

Այդպիսի նշանակութուն ունեցավ իտալա-
կան բատրակների համար ԽՍՀՄ բատրակների
ցույց տված ոգնութունը Իտալիայի Մոլինելի
շրջանի գյուղատնտեսական բանվորներին իրենց
պաշարի ընթացքում՝ ուղղված ֆաշիստների
դեմ:

Արտասահմանյան բանվորները լարված ու-
շագրությամբ հետևում են աշխարհի միակ պրո-
լետարական պետության կյանքին, մեր Խոր-
հրդային Սոցիալիստական Հանրապետութուն-
ների Միության սոցիալիստական շինարարության:
Իհարկե, արտասահմանյան գյուղատնտեսական և
անտառային բանվորներին հատկապես հետա-
քրքրում է և իրենց դասակարգակից խորհրդա-

յին ընկերների պրոֆշինարարական շար-
ժումը:

Մենշևիկյան ղեկավարներն ամեն կերպ ջա-
նում են անվանարկել և զրպարտել և խորհրդա-
յին Միութչունը, և խորհրդային պրոֆշարժումը:
Բայց «մախաթը մեշոկում չես կարող թագցնել»,
—ինչպես ժողովուրդն է ասում: Արտասահմանից
մեր չերկիրը չեկող բազմաթիվ բանվորական
պատգամավորությունները վերադառնալով իրենց
չերկրները՝ մերկացնում են այդ զրպարտու-
թյունները: Յեվ նույնիսկ համաձայնողական ա-
ռաջնորդներն իրենք հեռագհետե, ակամայից, ի-
րենց կաժքին հակառակ, ճանաչում են խորհրդ-
ային Միության կուլտուրական և տնտեսական
վերելքը: Իզուր չե, վոր Վենգրիայի համաձայ-
նողական արմիության լրագիրը հոդված եր գե-
տեղել, ուր նա ճանաչում է մ'ը միության
բոլոր նվաճումները:

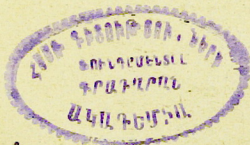
խորհրդային բատրակության ուրինակը ցույց
է տալիս ամբողջ աշխարհի գյուղատնտե-
սական և անտառային բանվորներին, վոր միմի-
այն գնալով ընկ. Լենինի կողմից նշված բալլե-
փիկյան ճանապարհով կարելի չե հասնել լավա-

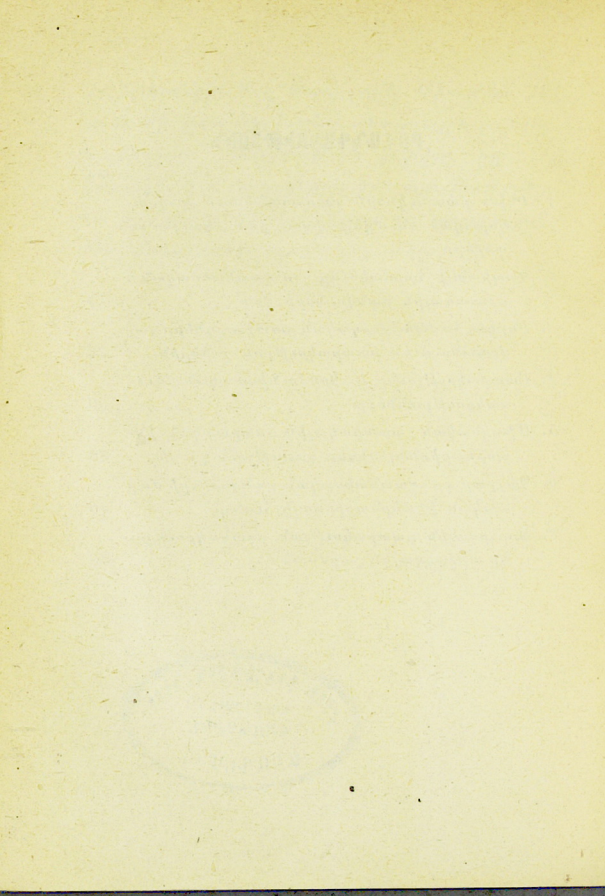
դու յն կյանքի: Թող Խորհրդալին Միութեան մեջ
 ամեն մի բատրակ, հոտաղ, անտառային բանվոր,
 խորհրդալին տնտեսութեան բանվոր հիշի, վոր
 կառուցելով և ամրացնելով իր արհմիութիւնը,
 նա դրանով ամրացնում է ապագա բատրակային
 ինտերնացիոնալի ողակներից մեկը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

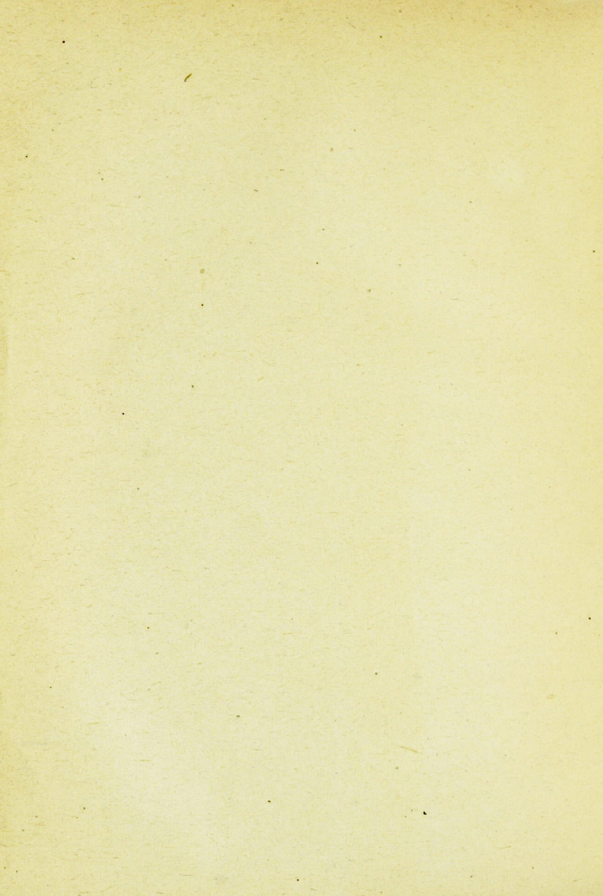
52

1. Ինչո՞ւ բատրակներն արտասահանում կազմակերպված են ավելի վատ, քան կալվածատերերը 3
2. Կապիտալի հարձակումը գյուղատնտեսական և անտառային բանվորների վրա 13
3. Ինչպե՞ս համաձայնողական առաջնորդները դավաճանում են բատրակության շահերին . . 23
4. Բատրակությունը և Կոմմունիստական կուսակցությունները 30
5. Միասնական բատրակային մարտական ինտերնացիոնալ ղեռնա գոյություն չունի . . 36
6. Պայքար գյուղատնտեսական բանվորների մարտական ինտերնացիոնալի համար 46
7. Խորհրդային բատրակության մասնակցությունը միջազգային շարժման մեջ 56

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0038938

1143

A $\frac{I}{4178}$

На пути к батрацкому
интернационалу

ԳԻՆՆ Ե 12 ԿՈՊ.